

Horts de Vilapou

Olesa de Montserrat

Ubicació

Comarca: Baix Llobregat
Lloc/Adreça: Zona de Vilapou, al sud-est del nucli urbà
Alçada: 85

Coordenades:

Latitud: 41.5396
Longitud: 1.90072
UTM Est (X): 408306
UTM Nord (Y): 4599244

Classificació

Número de fitxa 08147 - 97
Àmbit: Patrimoni natural
Tipologia Zona d'interès
Estil / època: Contemporani
Segle XIX-XXI
Estat de conservació Regular
Notes de conservació: Són encara presents elements d'infraestructura en precari.
Protecció Legal
Observacions protecció: Pla General d'Ordenació Urbana 23/07/1993
Accés Restringit
Ús actual: Productiu
Titularitat Privada
Titular: 8493104DG0989S0001YH (propietaris diversos)
Autoria de la fitxa Jordi Piñero Subirana
Data de registre de la fitxa: dj., 04/08/2011 - 02:00

Descripció

Horts situats a la part baixa del terme, gairebé tocant al riu Llobregat, únic testimoni de la gran zona d'horta que antigament hi havia en aquest sector, conegut com Vilapou. Actualment l'horta ocupa una superfície d'uns 2.000 metres quadrats i queda encerclada entre el nucli urbà i els polígons industrials de can Singla i del Molí. L'aigua del regadiu prové només en part de la font de Vilapou, la qual es nodreix d'una mina que baixa de la part alta de la població. Així mateix, una sènia mecànica que capta l'aigua d'un pou canalitza el regadiu cap als horts del sector més septentrional, situats a una cota més alta. L'horta de Vilapou, tot i que reduïda, ha conservat en bona mesura els elements que conformaven el paisatge tradicional del regadiu: camins, recs, obres d'aterrossament amb marges de pedra seca o diverses basses-safareig que, a part d'emmagatzemar aigua, s'utilitzen per rentar la verdura. Les barraques que actualment s'hi poden veure, en canvi, són força recents.

Observacions:

Accés restringit per una tanca

Història

Antigament les terrasses fluvials del Llobregat, entre la vila murallada i el riu, constituïen una gran zona d'horta, de manera que el creixement urbà de l'eixample que va tenir lloc a partir de la dècada de 1920 es va fer a expenses d'aquest regadiu. Olesa és un lloc amb abundància d'aigües subterrànies. El mateix nom d'Olesa deriva probablement de l'arrel pre-romana *ol* o *or*, que significa aigua. El Comú de la vila era qui regulava l'ús de les aigües públiques de la Mina de les Fonts de la Plaça, a l'actual plaça de les Fonts, que proveïa bona part de l'aigua per al consum domèstic, i també de les fonts d'en Roure i de Vilapou. Aquesta última era la que en bona part proporcionava l'aigua per al regadiu. També hi havia moltes sònies. L'aigua de la font ve canalitzada per una mina. No se sap exactament des de quina època, però des del segle XVI ja es van portar a terme obres de canalització que van durar molts anys i que permetien aprofitar els sobrants d'aigua d'algunes cases per fer augmentar el cabal de les fonts. El regadiu d'Olesa era força puixant i, al segle XVIII, segons es descriu en el qüestionari de Zamora, fins i tot s'exportaven productes d'horta a un bon nombre de poblacions de l'entorn, ja que els horts, orientats a migdia, es troben en un terreny molt calent i la collita és molt precoç. Aquest mateix segle el baró de Maldà, autor del famós "Calaix de sastre", elogiava també l'horta olesana. Tot i que aquesta no era molt extensa, ja que tan sols ocupava un 1,9 % del terme. Al final del segle XIX i començament del XX el regadiu encara tenia bona salut, ja que a la zona de Vilapou van establir-s'hi un seguit de cases de pagès molt vinculades a l'explotació de l'horta, com ara cal Campos, cal Telura o cal Patata.

Bibliografia

Anònim (1989). "Pagesos, paraires i l'aigua", a Centre Muntanyenc i de Recerques Olesà. Butlletí mensual. Núm. 45 (octubre)

COBOS, Josep M (1994). Olesa al segle XIX. Col·lecció vila d'Olesa, 4. Ajuntament d'Olesa de Montserrat; Publicacions de l'Abadia de Montserrat, p. 252-256

SAUMELL OLIVERAS, Joan i altres (1981) Olesa aimada Unió Excursionista de Catalunya (Olesa), p. 85-86

HERNÁNDEZ CARDONA, M. Àngel (2000). Olesa al finals del segle XVIII segons les respostes de Joan Boada al qüestionari de Zamora. Col·lecció Vila d'Olesa, 7. Ajuntament d'Olesa de Montserrat; Publicacions de l'Abadia de Montserrat, p. 131-132

